

SLOVENSKI NAROD

Inštituta vsak dan popoldne, izvzemni nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petti à 2 D, do 100 vrsi 2 D 50 p, večji inserati petti vrsi 4 D; notices, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek poseben. — Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravljanje: Knaselova ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.
Uredništvo: Knaselova ulica štev. 5, 1. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poštinska plačana v gotovini.

Potreba upravne reforme

Ministrski svet je včeraj zopet enkrat razpravljal o zakonskem načrtu glede reorganizacije centralne uprave. Vladni krogi zatrjujejo, da je sedaj ta načrt definitivno redigiran in da bo v kratkem predložen Narodni skupščini v pretres in odobritev.

Kakor poročamo na drugem mestu, predvideva ta novi zakonski načrt redukcijo ministrstev od 17 na 11. To bo nedvomno vsa javnost toplo pozdravljala, izvzemši morda razne ministrske kandidate. To ne zahteva le potreba občega štedenja v državni upravi, ampak tudi potreba zboljšanja uprave same. In nikdo se ne bi zoperstavljal, ako bi zakon o centralni upravi predvidel še večjo redukcijo raznih ministrstev. Vsekakor pa že ta redukcija naj bi pomeni in je upati, da tvori vsaj začetek k modernizaciji naše državne uprave.

Bilo bi pa pogrešno, ako bi že samo od te redukcije ministrstev pričakovali zboljšanje uprave same. Dosedanje izkušnje daje povod za bojanjenje, da se bo centralna uprava pri nadaljevanju dosedanja praks le še poslabšala. Vlada bi si pridobila zelo več zasluge za državo in mnogo več odobravanja med prebivalstvom, ako bi z zakonom o centralni upravi tudi temeljito reformirala poslovanje naših ministrstev samih. Kako nepraktično in naranost škodljivo je to poslovanje, to čuti danes vsakdo na lastni koži. Ni dvoma, da gre velik del splošne nezadovoljnosti med prebivalstvom na centralnih oblastih. Tudi razna separatistična in avtonomistična gesla bi našla mnogo manj odziva med prebivalstvom, ako bi centralne oblasti v Beogradu poslovale tako, kakor je mogoče pričakovati in zahtevati od res moderne državne uprave.

Izkusnje zadnjih let kažejo, da žal ni pričakovati znatnega izboljšanja v naših centralnih oblastih v bližnji dobitnosti. Preveč so okužene s partizanstvom, premalo prežete z duhom odgovornosti, premalo poučene, kaj je moderna državna uprava. Jasno pa je, da tako kakor dosedajo ne more iti naprej. Zato mora biti zahteva vseh, ki jim je na srcu ozdravljenje sedanjih žalostnih in škodljivih razmer in učvrščene državne misli, da se centralne oblasti razbremene in čim več svojih poslov prenesajo na vel. županstva in srezka poglavarstva ter na samouprave, ali z drugimi besedami, potrebna je kar najširša decentralizacija celokupne državne uprave.

Za kar najširšo decentralizacijo državne uprave ni treba niti revizije ustanove, niti posebnih novih zakonov. Potrebno je le, da se izvedejo že obstoječi zakoni in da jih spoštujejo vsaj oni, ki so jih sami ustvarili. Par let je že tega, kar je bil sprejet zakon o oblastni in srezki samoupravi, a do danes še niso razpisane volitve v oblastne in srezke skupščine, ki bi mnogo, mnogo dopriniesle k izboljšanju naših upravnih razmer. Pa tudi sicer je mogoče izboljšanje uprave potom enostavnih ministrskih odredb. Ako pa je potrebno, naj se v novi zakon o centralni upravi, ki bo prihodnje dni predložen Narodni skupščini, vstavi posebno pootastilo, ki bo omogočalo kar najširšo decentralizacijo upravnih poslov.

Le tako in tedaj bo zakon o centralni upravi prinesel ob enem tudi potrebno zboljšanje in poenostavljenje državne uprave. Proti temu ne more imeti ničesar niti ena stranka, niti vlada sama, ako ji je res na tem ležeče, da se naša državna uprava modernizira in da nam prilikom in razmeram primereno poenostavi. Ce se bo samoupravnim oblastem zasigurala kar najširša kompetenca, se s tem ne bodo samo razbremenili centralni uradi, ampak se bo ob enem poenostavilo tudi postopanje samo in s tem poenostipilo poslovanje vseh državnih uradov in oblasti. Koliko je, truda in stroškov se bo s tem prihralo prebivalstvu, o tem pač ni treba še poseljovati. S tem pa bo ob enem tudi izginilo zabavljanje na Beograd in odvzeto želo vsem, ki se danes pri svoji separatistični goni našli sklicujejo na slabo državno upravo.

SAMOMOR OROŽNIKA V ZAGREBU

Zagreb, 5. novembra. Danes zjutraj so našli v bližini glavnega konzervatorija žendarmerijskega kaprala Franja Pavlovića. Glava je bila popolnoma razmesarjena. Iz položaja, v katerem je bilo najdeno truplo, se sodi, da je Pavlović izvrnil samomor. (O naraščajoči samomorilni epidemiji v Zagrebu glej tudi »Dogodki križem Jugoslavije«.)

Radikalna stranka na razpotju

Pašić še ne odkriva svojih načrtov. — Prihodnji teden usoden za radikale. — Korošec se zopet približuje Demokratski zajednici — Spori v vladni večini.

Beograd, 5. novembra. Vesti, da je Nikola Pašić zahteval od Uzunovića ostavko vlade, so včeraj in danes malo potihnile in iz krogov ministrskega predsednika danes celo zatrjujejo, da Nikola Pašić sploh ni zahteval preloma sedanja koalicije. Pašić še vedno skriva svoje načrte in se pripravlja na odločilno akcijo, ki jo namerava izvesti na seji radikalkega poslanskega kluba. Ugleden član Pašičeve okolice je danes izjavil: Radikalna stranka se nahaja na razpotju. Tekom prihodnjega teden bodo nastopili zanj osudni dogodki. Od teh dogodkov bo odvisno, ali se bo radikalna stranka razšla ali pa bo še bolj učvrstila svoje vrste. Prihodnji teden nam prinese ali razcep ali preporod radikalne stranke. V tem slučaju seveda pod vodstvom Nikole Pašića. Dokler je on živ, ne more se brez njega niti mimo njega, kaj šele proti njemu.

Dr. Koroščeva akcija za vstop SLS v vlado je stopila popolnoma v ozadje. Poslanci SLS so vedno bolj prepričani,

da Uzunovićeva vabila sploh niso bila resno mišljena in da je hotel ž njimi le kompromitirati klerikalce. Zdaj se Jugoslovenski klub zopet približuje demokratski zajednici.

Kralj prispe v Beograd šele prihodnji teden.

Med radikalnimi in radičevskimi člani anketnega odbora je prišlo do prepričanja radi poročila o aferi Rade Pašića. Radičevski poslanci so imeli sejo, na kateri so razpravljali o dogodkih v Hercegovini, kjer je neki žandarm ubil trojico ljudi in nato pobegnil. Hrvatski seljaški klub je sklenil, da intervira na tej stvari pri notranjem ministru Boži Maksimoviću. Glede poročila anketnega odbora so radičevci sklenili, da počakajo na prihod Stepana Radiča, da on odloči, ker smatrajo, da je to veliko in načelno vprašanje. Zdi se pa vseeno, da ne bodo delali vladi s tem vprašanjem nobenih pregledov, aka bodo radikali ugodili nekaterim drugim njihovim zahtevam.

Kralj in vlada ne prideva v Zagreb

Ker noče podpirati izrazito separatistične prireditve, je vlada odpovedala svojo udeležbo pri odkritju Strossmayerjevega spomenika. — Tudi kralj se skleneva.

Beograd, 5. novembra. Ministrski svet je razpravljal na svoji včerajšnji seji tudi o odkritju Strossmayerjevega spomenika, ki se bo vršilo v nedeljo v Zagrebu. Po poročilih, ki jih je vlada sprejela, je slavnost zamisljena v ozkostrem plemenskem in hrvatsko-šovinskičnem okviru in da je naperjena proti jugoslovenski nacionalni državni ideji. dasi je bil veliki vladika Strossmayer eden prvih pobornikov našega ujetanja.

Kakor se doznavata, je vlada zato sklenila, da se proslave ne udeleži in da odkritju spomenika ne bo prisostvoval uradno noben minister. Tudi kralj, ki je nameraval prisostvo-

vati odkritju spomenika, je vlada sestovala, naj svojo namesto opusti in ne potuje v Zagreb, ker ne gre, da bi vrlivni predstavnik ujedinjene države in ujedinjenega naroda s svojo prisotnostjo poveliceval prireditve, ki jo hočejo neodgovorni fanatiki zlorabititi kot demonstracijo ravno proti temu edinstvu. Kralj je baje priznal uprav čestotnih teh argumentov in opustil namesto, da osebno prisostvuje Strossmayerjevi proslavi.

Vlada je sklenila, da položi v znak počaščenja Strossmayerjevega duha in njegovih večnih zaslug za ujedinjenje našega naroda na njegov spomenik krasen venec.

Seja Narodne skupščine

Beograd, 5. novembra. Danes dopolne je Narodna skupščina nadaljevala svoje delo. Po prečitanem zapisniku in drugih formalnostih se je razvila zelo živahnega debata. Poslanec demokratske zajednice Peter Marković je z zelo ostriimi besedami protestiral proti kršitvi poslovnika, ki jo je zagrešil predsedništvo Narodne skupščine. Včerajšnjo sejo Narodne skupščine je zaključilo kljub temu, da so bili prijavljeni govorniki, kar nasprotuje poslovniku. Večji je protest posl. Markovića kratkomalo odklonila ter se pridružila tolmačenju predsednika Narodne skupščine.

Nato je Narodna skupščina razpravljala o nujnem predlogu poslancega Jugoslovenskega kluba Franca Kremžarija, ki je predlagal, naj vlada prekliče svoj sklep glede značajnih draginjskih doklad državnim uradnikom po vodoti vremenskih katastrof. O tem vprašaju je govoril posl. Moskovičevi, pobijajoč skrajno krivično in socijalno pregrešno po stopanje vlade. Večina Narodne skupščine je prešla preko tega predloga ter otvorila debato o predlogu dnevnega reda, te je o načinu stonilijonskem kreditu za ministrstvo saobraćaja.

Na dnevnem redu jutrišnje seje je postal predlog vlade, s katerim se ukinja čl. 20. zakona o železničarskem osobju. Vlada predlaga, naj se ukinje stalnost železničarskega osobja za nadaljnja tri leta.

Vicinalne železnice

Vlada odklanja privatno eksplotacijo.

Beograd, 5. novembra. Vprašanje odkupa vicinalnih železnic, ki jih naša država upravlja po vojni, je bilo predmet posebne konference v ministrstvu saobraćaja. Imenovana bo posebna komisija strokovnjakov, da prouči to vprašanje. Lastniki vicinalnih železnic zahtevajo, da se to vprašanje likvidira. Država ni mogla ugoditi težave, ker so odkupne svote prevelike. Dolžina vicinalnih železnic znaša nad 3000 km. Ministrstvo je sklenilo, da pristopi k rešitvi vprašanja odkupa in da definitivno odkloni, tako iz političnih, kakor iz vojnih razlogov, privatno eksplotacijo, ki so jo predlagali zastopniki vicinalnih železnic.

Italijansko-bolgarska zveza

Delitev Turčije.

Beograd, 5. novembra. »Novosti« priča na prvem mestu slednje senzacijalno vest: Bolgarski minister franc Molov potuje v Evropo radi begunskega posojila. Na potu skozi Italijo se bo ustavil v Milani, kjer se sestane z Mussolinijem. Na tem sestanku bo sestavljen končno besedilo italijansko-bolgarske zveze. V tozadnji pogodbji bo objavljen Bogarski tudi slednje: Bolgarska dobi pri Dedeagaciju izhod k Belemu morju in Odrin s Karahisarom. to je teritorij, ki ga je Bolgarska dobila leta 1913. Italija bo dobila v slučaju uspešne vojske s Turčijo Aleksandro in okolico v Mali Aziji, kakor tudi vse otroke, ki branjo dohod do tega pristanišča. Iz Sofije se dozna, da je bila pogodba o Italijansko-bolgarski zvezzi izgotovljena z vednostjo merodanov krovov v Londonu. Podobnost so bile dogovorjene na sestanku med Mussolinijem in Chamberlenu v Livornu pred poldrugim mesecem.

Prvič v Ljubljani!

Monumentalni film iz dobe, ko je stal Rim na višku bogastva, slave in razkošja, obenem pa na robu propada. V glavnih vlogih tiran, sumetnik, komedijski in rimski cesar.

NERO
Veličastne in grozne slike iz Neronovega kraljestva: dirke na četverovprežnih vozovih v amfiteatru, pojedina, ples, ponocno življenje, ljudske zabave, levi trgojci kristjane. Vezui bluje ogenj. Rim gori. Kristjani se zbirajo v katembarjih ter pripravljajo nove sile, ki premagajo starim Rim, in lepa, dražestna Marcija vzbudi rimskega plemiča v rojstvu.

Kolosalno! Napeto!

Ne zamenjajte tega filma z željnim filmom »Quo vadis?« Predstave se vrše točno ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Predprodaja vstopnic od 5. 11. do 5. 12.

ELITNI KINO MATICA

najuglednejši kino v Ljubljani. Tel. 124.

Redukcija ministrstev

Načrt zakona o centralni upravi.

Na svoji včerajšnji seji je ministrski svet razpravljal o novem načrtu zakona o centralni upravi, ki predvideva redukcijo nekaterih ministrstev, v bistvu pa ne prinaša nikakih sprememb. Ta zakon se je pripravljal že več let in bi se bil moral kot eden med prvimi sprejeti. Neprestane politične travice, velikanski appetit po ministrskih mestih v radikalni stranki in razne druge okolnosti pa so doslej vedno preprečevali sprejetje tega zakona, ki se je radi tega vedno odlagal in še tudi sedaj ni povsem verjetno, da bo kmalu sprejet.

Sedanja vlada se je zopet lotila tega zakona, pri čemer ju po zatrdilu vladnega članov vodijo cilji štedenja in reduciranja. Zakonski načrt vsebuje v glavnem sledeče določbe:

Stevilo vseh ministrstev se reducira od sedanjih 17 na 11 in sicer se ukinejo sledeča samostojna ministrstva: 1. ministrstvo za agrarno reformo, ki se priklopi ministrstvu za poljedelstvo; 2. ministrstvo ver, ki se priklopi ministrstvu za pravosodje; 3. ministrstvo pošte in telegrafov, ki se priklopi prometnu ministrstvu, ki se bo potem nazivalo ministrstvo za promet, postoje in telegraf; 4. ministrstvo za šume in rudnike in sicer tako, da pridejo šume v področje poljedelskega ministrstva, ruda pa v področje ministrstva za trgovino; 5. ministrstvo za narodno zdravje, ki se spoji z ministrstvom za socijalno politiko in se bo poslej nazivalo ministrstvo za socijalno politiko in narodno zdravje; 6. ministrstvo za izenačenje zakonov, ki se splošno ukine.

Temu primerno bodo razdeljena tudi posamezna področja. Tako pridejo posamezni zadužbi iz področja prosvetnega ministrstva v področje ministrstva pravde. Državna tiskarna preide v kompetenco finančnega ministra, »Službene Novine« pa bo oskrbovalo ministrstvo pravde. Gradba novih železnic se bo izločila iz področja prometnega ministrstva ter se podredi ministrstvu za zgradbe, ki se bo nazivalo ministrstvo za zgradbe in se podrediti ministrstvu za javne dela. Ministrstvo pravzame tudi vse posle direkcie voda, ki se ukine. Invalidske zadeve ostanejo še nadaljevje v področju socijalnega ministrstva, dobrovoljci pa pridejo v kompetenco vojne ministrstva.

Ukinitev posameznih ministrstev se bo izvedla stopnjema in mora biti končana najkasneje v dveh letih. Le ministrstvo za izenačenje zakonov se ukine takoj.

Otvoritev Sokolskega Doma na Taboru

Včeraj se je vršila na Taboru pod predsedstvom društvenega staroste važna seja, na katero so bili povabljeni poleg drugih funkcionarjev starosta, načelnik, tajnik J. S. S., starosta Ljubljanskog Sokola, Sokola Ljubljana II., župni starosta, predsednik Društva za zgradbo sokolskega doma na Taboru in še mnogo drugih odrličnih sokolskih delavcev. Na dnevnem redu je bilo posvetovanje in sklepanje o glavnih osnovah slovnotne otvoritev Sokolskega Doma na Taboru v l. 1927 in o prireditvah, ki naj spremjamajo te veliki dogodek v zgodovini jugoslovenskega Sokolstva. Gradba Tabora prima primere glede žrtv v delu, denarjuje in politično težkih okolnostih, v katerih se je dom zgradil. Zbor je soglasno zaključil, da bojo vsi solidarno in bratsko pomagati Sokolu I. v moralnem in gmotnem oziru, da bodo slavnosti dosegeli v celem obsegu svojih namen: venčanje velikega dela, novo sproženje fizičnih in moralnih sil v sokolskih vrstah

Zanimivosti iz naših krajev

Težka avtomobilска nesreča na Kačaniku. — Če zaide tat na turško dvorišče. — Sedem samomorov v enem dnevnu v Zagreb. — Novi avtobusi v Beogradu.

Pri Kačaniku se je pripetila minulo težka avtomobil nesreča. Skopljanski trgovec Hasan Abdulović je naletel nekega Šoferja, da bi prepeljal truplo v Skopju umrelga Tome Milića iz Skopja v Prištino. Šofer Nikolić še ni bil povsem izuren, kljub temu pa se je podal na dolgo in nevarno pot. V avtomobil so se vozili tudi žena pokojnega Milića s triletnim sinčkom in neki prijatelji pokojnika. Poti v južni Srbiji za avtomobile niso baš posebno primerni, zlasti nevarna pa je pot na Kačaniku, kjer vodi tik ob nezavarovanem prepadu. Na tem mestu je celo po dnevu nevarna vožnja. Avtomobil pa je šele proti večeru odpeljal iz Skopja in je v trdni noči došpel do tega nevarnega mesta. Šofer je postal nervoz in je v najnevarnejšem mestu zavozil v prepad. Avtomobil se je dvakrat preobrn ter obležal popolnoma razbit kakih 12 m pod cesto. Potniki so zadobili težje poškodbe. Dete je ostalo na mestu mrtvo. Še naslednjega dne so našli domaćini ponesrečence ter so jim prožili prvo pomoč. Prepeljali so jih v skopljansko bolnico, kjer se sedaj bore s smrto. Zdravnički nujno upanja, da bodo ostali ponesrečenci pri življenju.

Prav slaba bi se godila v sredo po pooldne nekeemu znamenju žepariju na trgu v Skopju, da ga ni rešila policija, ki ga je že itak dolgo zasledovala. Neki Abdul Ahmedović je po južnih krajinah, zlasti v okolici Skoplja znan kot kockar in nevaren žepar. Ljudje so se ga naročevali in so ga iz bojazni pred njegovim maščevanjem skrivali pred policijo, ki je neprestano poizvedovala za njim. Izvršil je nebroj žepnih tativ. Te dni je poskusil zopet svojo srečo na sejmu v Skopiju. Opazoval je kmetiče, ko so prodajali svoje blago. Pri tej prilik je zapazil, da ima eden, ki je prodal več glav živine, prav dobro nabasano mošnjo. Kmalu je bil v njegovi bližini in že je vlekel "harmoniko" iz žepa, ko se je kmetič nenadoma okrenil in zapazil tatu. Kmetič je hotel z njim kar na licu mesta obračunati. Žepar je seveda hitro zapazil nevarnost ter se podal v beg. V lipu je bil skoraj ves trg prazen, ker je vse drlo za žeparijem. Ta je nekaj časa bežal po ulicah, ko pa je spoznal, da ni nikjer nobenega izhoda, je skočil čez precej visok plot na dvorišče neke turške hiše. Tu pa je naletel slabu. Turčin ne tripi, da bi se kdo nenapovedan in nepovabljen sprehal po njegovem vrtu in dvorišču, najmanj pa v času, ko se šetajo tam turške žene. Razjarjeni Turčin je kratkomalo zgrabil tatu za vrat in ga začel pošteno mikastiti. V tem je prihitele se okradeni kmetič, in sedaj se, kakor za stavo padalo po glavi in hrbtujavajočega "uzmovača". Ko je prihitele policija in ga rešila iz rok razjarjenih možakarjev, je bil že tako zbit, da so ga morali peljati z vozom na policijo. Tam so ga kot dolgo zasledovanega tatu s primerno slovesnostjo sprejeli in še istega dne izročili sodišču. Bil je pa še vesel, da je takoj "srcečno" ušel trdim pestem kmetiča in razjarjenemu Turčinu, ki bi ga bila gotovo do smrti premikastila.

Samomorilna manjša v Zagrebu zavzemal ječdalje večji obseg. Že včeraj smo poročali o treh samomorih. Danasliji listi pa zoper pričajo poročilo o številnih samomorih, ki so se tekmo zadnjih 24 ur dogodili v Zagrebu. Načini samomorov so bili različni: lizol, octova kislina, brovning.

Na Vrhovcu št. 1 se je v hiši zastupil 34 letni uradnik Vinko Kocjan, rodom iz Slovenije, zaposlen v tvornici cikorije. Našli so ga nezavestnega v postelji, poleg pa je ležala steklenička, ki katere je dišalo po lizolu. Nesreča je bil takoj prepeljan v bolničko, kjer pa je Kocjan kmalu podlegel poškodbam. Kocjan je bil znan kot zelo marljiv in sposoben uradnik. Pred dnevnim tednom pa se je v tvornici sprl in sedaj je bil že 14 dni brez posla. Zapustil je pismo, naslovljeno na generalno direkcijo tvornice v Lincu,

Maurice Boue: 48

Skrivnost „Črne žene“

Roman.

Aha, je pomisliš Morlon. Tak za bojček so iskali strahovi v Noisyjevi hiši! Po tem takem je v zabočku skrita rešitev zagonetke. Dobro, nekaj smo že zvedeli... Poslušajmo še naprej!

Grof je nadaljeval glasno:

— Pogrešno je bilo, da ste iskali samo v Morgatu. Morali bi preiskati tudi kerberški grad, pretakniti sleherni kotic v razvalinah... Uverjen sem, da sta Noisy in Morlon, ki ga imam zapretga na ladji, na gradu našla zaboček, ki ga vi zamen iščete že toliko časa.

— O tem se lahko na mestu uverite, gospod grof!

— Na kak način?

— Mar nji Morlon v vaših rokah?

— Seveda je.

— Morlon je zaprt na ladji. Prisiliti ga, da vam pove, kar želite vedeti. Ukaže mi, pa ga grem takoj iskat in ga privedem k vam.

Morlon plane na noge. Za hipec ga

je prešinila misel, da bi bilo najprevidnejše, če kar mogoče žurno ostavi svoje skrivališče in se vrne v svojo celico. Toda zmogla ga je radovednost, ki mu ni dala, da odide. Že naslednji trenutek je videl, kako prav je storil, da ni sledil svojemu prvemu nagibu.

— Ne, danes še ne, je odgovoril po kratkem premišljavanju grof. Jutri, če želiš, doletel pa hočem stvar dodobra proučiti. Morlon, se mi zdi, je tiste vrste človek, ki ga ni kaj lahko ugnati. Razen tega je pogumen kakor malokdo. Bojim se, da ne bo klonil niti pred najhujšo pretnjo: raje bo umrl kakor gorovil. Meni pa njegova smrt nič ne koristi, če mi ne pove, kar bi želel vedeti. Stvar velja dobro premislišti. Morda se mi posreči z zvijačo doseči svoj cilj. Vsekakor pa želim počakati do jutri.

— Gotovo vam je, gospod grof, znan pregovor: Kar danes lahko storis, ne odlajaš na jutri! V tej rečenici je skrito jedro zlate resnice.

— Vem, ali poprej moram še govoriti z Jobicom. Kje neki tiči ta razbojniki, da ga že toliko časa nič ne vladim? Ali veš za trdno, da je obljudil svoj prihod za danes?

— Zatrdno vem.

— Čudno, da ga še ni.

— Podvzetje, ki se ga je lotil, ni

taki delavci pripravijo za dajatve pri okrožnem uradu, jih jim okrožni urad tudi v nujnih slučajih ne more takoj primati, ampak mora predvsem uvesti potrebne pozive glede pravega dejanskega stanja, višine zasluga itd.

Praksa je pokazala, da sklenite takih pogodb ne ostanejo dolgo tajne, ker urad prej ali sicer zve zaanje, bodisi potom odpisnih delavcev ali ob prilogi nezgod, objavljeni in obratnih revizij. V interesu delodajcev je tedaj, da se z neznanimi pogodbami ne izogibajo dolžnostim, ki jih jim nalaže zakon o zavarovanju delavcev.

Prosветa

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Sobota, 6.: ob 18. Skopuh, komedija. Dijasika predstava pri značilnih cenah. Izv. Nedelja, 7.: ob 15. Slabe vest. Izv. Ponedeljek, 8.: Hlapeci A.

Opera.

Sobota, 6.: Grofica Marica E. Nedelja 7.: Aida. Gostovanje baritonista Sigmunda Zalevskega. Izv. Ponedeljek 8.: Zaprti.

Zigmund Zalevski kot Boris Godunov

K najznamenitejšim sodobnim pevcom moramo šteti vsekakor tudi Zalevskega. To je dokazal včeraj kot Boris s tako silo in takim preprincanjem, da ga ne bo pozabil nikdo, ki ga je videl in slišal. Saljapin in on sta dvignila Musorgskega slavnega delo do takih mere, da velja danes Boris Godunov kot reprezentativna ruska opera, kot muzikalni čudež, kot svetovni uspeh. Koliko silniji bi bil to Boris v še originalu komponista in ne v sempteratu nasilno izpremenjeni predelavi Rimski-Korsakova!

Zalevski je skoro neprekosljiv pevec in silen traged. Pred njegovim petjem, njegovo živice bičajočo igro izgine v tem vse, kar jo sicer ni održ. Razbijanje orkesterja, ki se je izkazal pri njem majhen, premajhen zlasti v godalih, vodi, razganja sodeljujoče, je v resnici car, gospodar. Nisem še slišal izlepja pevca, ki bi imel svoj glas v vseh nijanskah, v vsakem tonu tako lahkon v oblasti, kot on. Pokazal je popolnoma nove barve, popolnoma nove načine izražanja, pri tem pa dokazal, da je opera v svoji konvencionalni muzikalni obliki le nezadostno sredstvo za podavanje najsljednejših afektov, ter je na mestih, ki jih pevec ne more povedati več, prešel v pretrpljivo melodram. Njegov Boris je do najmanjšega detajla glasbeno in igralsko izčeren, velikanski, nepozaben. Vse druge scene so proti njegovim glavnim dvem blede, dolgočasne. V njegovem krogu bi smeli štetno po voluminoznosti in intenziji glasu včeraj še Betetta in Thierreyjevo, morda še Knittla v heroičnem razburjenju ob koncu scene z Marino. Sicer pa je bila opera hitro pripravljena; ker ni moglo biti drugače. To se je zlasti opazilo v zvezkih partijah, tu in tam tudi v orkestru, vendar je ta pod Poličevim vodstvom v silnim pritiskom Zalevskega častno izvršil svoje delo.

Prva slika bi učinkovala v poltemi boljše, Kremljski sliki pa bi učinkovala silnejše, ako bi bila obrnjena; v ozadju vhod v carskih hramom, sprejaj na desni narod. To je tudi Zalevski pokazal, ki je moral svojemu narodu — ta je bil v petju kaj boljšega! — obračati hrbot. Scena v samostanu je veleodstojna s krasnim Pimenom Beteta, slika v krmi ob litvanski meji (ali ni za njo mogoče dobiti pristopek kuhi)? je zaradi pretiravanja v maskah in igri malodane operetno banalna. Varlaamova pa sem o zgodbi in Kazani je muzikalni biser.

Drugi akt začne z ljubezljivo sliko v otroški sobi. Potuščova je priljubljena rjana, ki je veleoriginalna, ples z njanjo in udarjanjem z rokami ob roke je točno predpisani. Fjodor (Ribiceva) je srčan, ostrop Boris-Zalevskega znaten in nadaljnja scena do konca grandiozna, nezobzabna. Ne da dihati, očara. Štajski (Orlov) ima nekam jokav glas, v igri je zasran, mehkužen. Zalevski se je igral z njim kot mačka z mišjo. Sandomirska slika z deklinskim zborom in nadaljnja arja Marie, razgovor Rangonjem je izpuščen, slika pa polonezo je bila dovolj čedna Thierreyjeva močna, tudi Knittl se je proti koncu razvil. Tu, se mi zdi, je tudi precej izostalo. Prvi sliki četrtega akta manika smotrene režije, živiljenja, logičnega gibanja mas, tempa! Muzikalno krasen konec, pesem revnega bedaka (Banovec) treba bolje podčrati. Končna slika z umirajočim carjem pa je višek, kjer je Zalevski pokazal vso neizčrpno pevsko in dramatsko umetnost in izvajal neskončne viharje aplavzov, nazivljenje, kakor ga izlepa v naši hiši se ni bilo.

Iz gledališke pisarne. Slavni baritonist Sigmund Zalevski, ki je sноči nastopil

bilo baš lahko. Nemara da se mu je ponesrečilo... ali pa se je kje zakesnil... Mogoče. Treba torej potpreti in počakati nanci.

— Znano vam bo tudi, da se v Morgatu nahaja orožništvo, ki na vse kripilje išče sledov za izginulim Morlonom. Ha, ha, ti se bodo še dolgo ubijali glave... Da, če bi vedeli, da ga imamo zaprtega na ladji...

— Vem, da so orožniki v Morgatu. Že včeraj mi je poročal moji ogleduli. Ah, Joseph, naš položaj postaja od dneva do dneva, od ure do ure opasnejši. Orožniki so v Morgatu, sodnija je na poslu, in vešli, kaj išče, koga zaseduje? Mar ti ne vstajajo zle slutnje. Locrei?

— Ne razburjajte se, gospod grof. Stvar res ni vredna, da bi zavoljo nje izgubljali svoj pokoj.

— Tebi je lahko govoriti, tebi se ni ničesar bat. Tvoje srce je trdo kakor kamen, tvoja duša je neobčutljiva za glodanje vesti, ki kljuje, kljuje in bo kljuvala vekomaj... Da, tebi je lahko... A jaz? Moja vnanjost je trda in obrazne objavlja vsemu svetu, kaj se mi godi v srcu. Zakaj moje srce ni z kamena kakor tvoje, moja duša je občutljiva in spomin na preteklost me mori, da mi je časih zblazneti...

Enrilo
Splošno priljubljen
kavni nadomesek.
okusen i cenjen.
Dobiva se v vseh
dobro osoritih
kolonialnih trgovinah.

z naravnost velikanskim uspehom v vlogi Boris-a v naši operi, gostuje zopet v nedeljo in sicer v Verdijevi veliki operi »Aida«. Prvotno javljeno gostovanje za soboto v operi Rigoljetto je moralna uprava na željo odličnega gosta spremeni tako, da nastopi mesto v soboto, v nedeljo zvečer. Na izreden užitek, ki ga nudi gostovanje tega olimpičnega pevca v igralici, opozarjam vse gledališko občinstvo. Predprodaja vstopnic pri dnevnih blagajn v operi. Vstopnice, ki so se že kupile za Rigoljetto, veljajo za predstavo »Aida«. — Jutri, v soboto, popoldne se uprizori kot dijaska predstava pri znanih cenah Moljrove komedija »Skopuh«. Pripomem, da tudi ostalo občinstvo, ki želi videti to zavavno delo. — Abonente reda E opozarjam, da imajo radi spremembo opernega repertoaria danes v soboto zvečer za svoj abonemant Grofico Marico v občinski zasedbi.

Simoničen koncert, ki ga prirejeli podsavez muzičara v Ljubljani, se vrši v soboto 13. novembra v veliki dvorani hotela Union. Na programu so skladbe Balakireva (Ruska simfonija), Rihard Strauss (Ples iz operе »Salome«), Rogger Ducasa (Variacije za veliki orkester), Honeggerja (Pacific) in Baranoviča (Simfonični scherzo). Pričetek ob 20.

Prosvetna predavanja pri Sokolu I. V soboto se nadaljuje sokolsko prosvetno delo po programu. Isti predavatelj, ki sta predaval preteklo soboto, nadaljuje svoji temi, in sicer br. dr. Seliškar o fizijologiji telovadbe, br. starosta dr. Pestotnik pa o zgodovini Sokolstva. Bilo bi odveč opozarjati, da vlastno načinost obvezno na zanimivosti običnih tem; prepričani smo, da bodo naši člani in članice tudi to pot napolnili predavalne prostore. Začetek, kakor običajno, ob 8. zvečer v starem poslopju.

Predstava 231. To ime nosi čudež moderne tehnike — lokomotiva najpopolnejšega tipa, ki prevaža brzovlake s hitrostjo 120 km na uro iz Newyorka v San Franciso in nazaj. Isto znako ima tudi originalna skladba francoskega modernista A. Honeggerja, katerega so lokomotive živita in katere strastno ljubi, kakor drugi na pr. konje ali ženske. Novinarjem je podal skladatelj o pričilih premijere te skladbe sledče pojasnil: »V Pacificu 231. nisem nameraval posneti rotopo lokomotive, temveč sem hotel prenatisi vizuelni vtis v fizični užitek v muzikalnega skladbega modernista A. Honeggerja, katerega so lokomotive živita in katere strastno ljubi, kakor drugi na pr. konje ali ženske. Novinarjem je podal skladatelj o pričilih premijere te skladbe sledče pojasnil: »V Pacificu 231. nisem nameraval posneti rotopo lokomotive, temveč sem hotel prenatisi vizuelni vtis v fizični užitek v muzikalnega skladbega modernista A. Honeggerja, katerega so lokomotive živita in katere strastno ljubi, kakor drugi na pr. konje ali ženske. Novinarjem je podal skladatelj o pričilih premijere te skladbe sledče pojasnil: »V Pacificu 231. nisem nameraval posneti rotopo lokomotive, temveč sem hotel prenatisi vizuelni vtis v fizični užitek v muzikalnega skladbega modernista A. Honeggerja, katerega so lokomotive živita in katere strastno ljubi, kakor drugi na pr. konje ali ženske. Novinarjem je podal skladatelj o pričilih premijere te skladbe sledče pojasnil: »V Pacificu 231. nisem nameraval posneti rotopo lokomotive, temveč sem hotel prenatisi vizuelni vtis v fizični užitek v muzikalnega skladbega modernista A. Honeggerja, katerega so lokomotive živita in katere strastno ljubi, kakor drugi na pr. konje ali ženske. Novinarjem je podal skladatelj o pričilih premijere te skladbe sledče pojasnil: »V Pacificu 231. nisem nameraval posneti rotopo lokomotive, temveč sem hotel prenatisi vizuelni vtis v fizični užitek v muzikalnega skladbega modernista A. Honeggerja, katerega so lokomotive živita in katere strastno ljubi, kakor drugi na pr. konje ali ženske. Novinarjem je podal skladatelj o pričilih premijere te sk

Dnevne vesti.

Ljubljani, dne 5. novembra 1926

Slike slovenskih pokrajin v južnoameriškem tisku. Te dni smo dobili v roke oktobersko ilustrirano prilogo dnevnika «La Nacion», ki izhaja v Buenos Airesu v Južni Ameriki. Slike je svojčas poslala Zveza za tujski promet za Slovenijo. Imenovani list jih je v povečani obliki posnel in v svoji ilustrirani prilogi izborno reproduciral. Med drugimi priča motiv iz ljubljanske okolice (mlini), nadalje dve slikki Triglava, zimski motiv iz tivolskega parka ter več naših planinskih slik. To je zopet nov znak, kako velikega pomena je tujsko-prometna propaganda, saj bo gotovo velik del čitateljev tega lista še le po teh slikah zvedel, da živi nekje na svetu tudi narod, ki se imenuje slovenski.

Zimska obleka za prometno osobje. Prometno ministrstvo je odobrilo potrebe kredite za nakup zimske obleke za prometno osobje.

Cudežno odkritje spomenika kralju Petru v Vel. Bečkerku. V Vel. Bečkerku so postavili kralju Petru I. krasen spomenik, ki spominja po velikosti na spomenik knezu Mihailju v Beogradu ali banu Jelačiću v Zagrebu. Oficijsko odkritje bi se moralo vršiti 15. septembra na dan prvoj solunske fronte, toda radi tehničnih ovir je bilo odkritje preloženo na poznejši čas. Spomenik so pokrili s platom in tako že čakal, kdaj ga odkrijejo. Naenkrat se je pa zgodil čudež. Na predvečer pranja solunske fronte je nastal v Vel. Bečkerku silen vihar, ki je odnesel plato in odkril spomenik. Začuden meščan so zjutraj zaledli spomenik v žarkih jesenskih solnca in mnogi so nehoti vzkliknili: «Sam Bog je odkril ta spomenik!» Spomenik je odkrit zdaj že tretji meseč, a vendar se oficijsko odkritje še ni vršilo. Vihar seveda čudežev ne dela, pač pa se rede v glavah lahkončevanje ljudstva.

Slava naše vojne mornarice. Vojna mornarica je 31. oktobra na svečan način proslavila obletnico, ko so leta 1918 zaplavale na bivših avstroogrskih vojnih ladjah jugoslovenske zastave. Proslava se je vršila v Gjenoviču v Boki Kotorski, kjer je sedež vrhovne komande vojne mornarice. Proslave se je poleg vojske in mornarice udeležilo tudi mnogo civilnega prebivalstva. Poveljnik vojne mornarice admiral Koch je imel pri tej priliki lep nagovor, v katerem je očrtal celo zgodovino jugoslovenske mornarice od kralja Zvonimira pa do danes. Posebno je podčrtil prizadevanje naše mornarice za časa svetovne vojne in v podrobnosti opisal žrtve in borbe jugoslovenskih mornarjev pod tujim jarmom. Kralju, kraljicu in najmlajšemu mornarju, prestolonasledniku Petru, so bili odpeljani udanostni brzozavi. Popoldne se je vršila velika ljudska veselica.

Klub muslimanskih žen v Sarajevu. V Sarajevu je bil te dni ustanovljen klub muslimanskih žen, ki se hočejo po vzgledu svojih tovarišic v Kemalpašini Turčiji boriti za svobodo in pravice turške žene. Klub šteje že nad 100 članic in je izval zlasti med pravovernim muslimanskim moškim svetom veliko razburjenje, ker pomeni pravčato revolucijo v turškem družinskem življenju.

Novi stanovanjski zakon je izšel v Uradnem listu št. 101 z dne 3. novembra, na kar opozarjam vse interese.

Iz Ptuja nam poročajo: Na državnem večeru v soboto »Jadranske straže« v Ptaju, ki se vrši v soboto dne 6. t. m. ob 8. zvezdu v zgornji dvorani Narodnega doma, so razen predavanja g. Cibiča iz Maribora na sporednu tudi pevske točke slovitega Devovega kvarteta iz Maribora. Predstev se vrši pri pogrijenih mizah. Vstop prost. Prosijo se prostovoljni prispevki. Priatelji Jadranske straže in ljubiteli petja, pridite in razveselite se na našem državnem večeru!

Smrtna kosa. V Škofiji Loka je umrl včeraj splošno znan in priljubljeni posestnik, gostilčar iz trgovca g. Ignac Guzelj. Pokojni je bil vzor delavnega, poštenega in simpatičnega moža. Pogreb bo v soboto ob štirih popoldne na domače pokopališče. Blag mu spomin! Zaljubočim naše iskreno sožalje!

Trgovski nameščenci proti ukinitvi Trgovske bolniške blagajne. Včeraj se je vršil v dvorani Mestnega doma protest shod trgovskih nameščencev proti namerni ukinitvi Trgovske bolniške blagajne odnosno proti krajšanju bonitet, ki jih nudita blagajna svojim članom v primeri z državnim bolniškom blagajno. Shod je bil zelo dobro obiskan. Zborovanje je otvoril in vodil g. Valentin Urbančič, ki je pozdravil načrte zastopnika, med drugimi dr. Windischerja, kot predsednika trgovskega društva »Merkur«, zastopnika trgovskih gremijev in druge. Končno so bile sprejeti rezolucije, ki zahtevajo, da se zasigura nadaljni obstoj Trgovske bolniške blagajne in zopet vrne ugodnost II. razreda bolniške skrbne ter da se čimprej izdela pravilni o uporabi fonda, ki se zbira iz prispevkov za borzo in domačim državljanom, čimprej dovedejo namembni uporabi, t. j. za podporo brezposelnih.

Poziv poplavljencem! Gremij trgovcev v Ljubljani naproša vse prizadete iz poplavljenih krajev, da ne nadlegujejo trgovstvo za darove, ker je Gremij tozadno kakor že objavljeno uvedel nabiralno akcijo. Nabranlo blago in denar bo gremij izročil merodatnim faktorjem, da ga porazdele med poplavljence.

Slovensko zdravniško društvo vabi vse člane na prihodnji tedenski seminar, ki se vrši v sredo, 10. novembra 1926 ob 17.30 na kirurgičnem oddelku splošne bolnice v Ljubljani. Predava g. primarij dr. Derganc: Operacija raka v zadnjem črevusu. Demonstracija. Na predavanje se posebno opozarjajo kolegi z dežele. Odbor prosi za točnost!

Iz Ljubljane

Iz Zopetne uvedbe pasjega kontuma. Mestni magistrat objavlja: Ker je bil v Ljubljani zopet ugotovljen sumljiv slučaj pasje stekline, odreja mestni magistrat za okoliš mestne občine pasj kontumac. V področju mesta Ljubljane morajo biti vsi psi neprenehoma na verigi, oziroma morajo biti zavarovani z nagobnikom, ki zabranjuje grizjenje. Vsi psi morajo biti popisani v pasjem katastru pri mestnem magistratu in morajo biti zaznamovani s pasjimi znakami. Prepovedano je jemati pse seboj v javne prostore, kakor tržišča, gostilne, kavarno itd. Psi izpeljati iz kontumacnega okolja se sme le z dovoljenjem mestnega magistrata. Vsakdo mora svojega psa, ki je prišel v dotik s steklim ali stekline sumljivim psem, ali če opazi na njem sumljive znake, oddati takoj mestnemu končaku ali ga pa takoj zavarovati, da ni nevarnosti za okolico. Tudi mora slučaj takoj naznamati mestnemu magistratu. Pse, ki bodo zaledeni proti navedenim odredbam, se bo uničilo, lastnika pa kaznovalo.

Iz Čudna praksa. 28. septembra t. l. smo objavili pod tem naslovom krajšo notico, ki očita nekemu sprevodniku cestne železnice, da ni vrnil na neki vožnji niti enemu potniku po 25 par, kakor bi to moral storiti. Ker uredištvo naknadno ni moglo ugotoviti, kdo mu je notico izročil, je bil z značko »čuvidec« podpisani dopisnik v našem listu 30. septembra pozvan, da se osebno javi in potrdi svoje navedbe. Ker se pisek kljub temu ni javil, vidimo v tem dokaz, da so bili v notici objavljeni očitki neresnični. Zato notico s tem lojalno popravljamo in dejamo zadoščenje po krivici napadevemu uslužbenemu cestnemu železnicu.

Iz Vpisovanje v komercijalne večerne tečaje trgovske akademije se vrši še nadalje na trgovski akademiji (Aškerčeva ul. 9/II) v ravnateljski pisarni. Predavanje se prično prihodnji teden. Dan pričetka bo pravočasno objavljeno v časopisu. Predmeti so nastopni: Knjigovodstvo, slovenska trgovska korespondenca, trgovinstvo, trgovska, obrtna, stečajno in menično pravila; slovenska, odnosno nemška stenografija; nemški, oziroma italijanski jezik, s trgovsko korespondenco. — Vodstvo tečajev.

Iz Edinstvo, Ljubljana. Clani Edinstva se opozarjajo, da se vrši danes v petek 5. novembra ob 20. uri v društvenem lokalnu predavanje načine mornarice za časa svetovne vojne in v podrobnosti opisal žrtve in borbe jugoslovenskih mornarjev pod tujim jarmom. Kralju, kraljici in najmlajšemu mornarju, prestolonasledniku Petru, so bili odpeljani udanostni brzozavi. Popoldne se je vršila velika ljudska veselica.

Iz Zdravniški pregled šolskih otrok. Mestni fizikat bo letos uvedel reden zdravniški pregled šolskih otrok. Otroci I. in IV. razreda se bodo vedno temeljito pregledali, pri ostalih razredih pa se bo vršil le zvezerni pregled. Bolni otroci se bodo zaračuni na meste stroške.

Iz Občina in umetniške razstave. Nedavno smo zabeležili, da je občina zahtevala za kazinsko dvorano, v kateri bi se imela vršiti umetniška razstava, tako najemnino, kot bi šlo za kako plesno predstavo. Prizadeti umetniki so radi tega nameravali razstavo opustiti. Sedaj pa je intervencija pri županu zategla toliko, da bo občina najemnino znižala in morda celo opustila. In tako je prav! Saj je znano, da so umetniške razstave v Mariboru bile doseglo še vedno deficitne in torej ne spadajo med dobičkanosne prireditve.

4 konje, 28 volov, 22 krav, 8 telic, 48 telet in 57 svitki. — Uvozilo se je: 320 kg govedine, 1818 kg teletine in 442 kg svinjine.

Iz Maribora

Iz Maribora grozi poplava. Tekom vseh letoskih poplav Drava ni tako zelo narasla, kakor zadnje dni. Od nedelje dalje stalno narašča ter je dosegla do včeraj zvezcer že 3 m nad normalo. Zjutraj se poplavila cesta ob Dravi, ki vodi od dravskih brv proti Studencem. Tovarne usajo, kaj leži tik ob Dravi, so v nevarnosti, da jih naraščajoča voda popolnoma poplavila. V meljskem predmetju je voda vdrla že skoraj v vse kleti nižje ležecih hiš. Cesta proti sv. Petru je popolnoma pod vodo, tako da je vsak promet po tej cesti nemogoč. Drava prinaša mnogo lesa, ki ga je odplavila v gornji dravski dolini. Naraščanje vode povzroča poleg dejstva tudi sneg, ki se je začel v zadnjih topeljših dneh maglo latati, zlasti na Koroškem, od koder poročajo o velikih poplavah.

Iz Pregled stanovanj. Te dni prične posebna zdravstvena komisija mestnega magistrata s pregledom stanovanj. Komisija bo pregledala vsa stanovanja zlasti v okrajih, ki slove radi svoje nehigijenosti. Namen komisije je, da ugotovi nerodnost in poskrbi za odpravo nedostakov. Neodščena stanovanja, slaba stranišča itd., bodo morali hišni posestniki primereno popraviti. Tak pregled je bil v Mariboru res že nujno potreben, zlasti še, ker so se v volnem v povojnem času radi nizkih dovodov skoraj vse hiše zelo zamenjarjale.

Iz Popoldanske predstave v mariborskem Narodnem gledališču. Da omogoči tudi podeželskemu prebivalstvu poseg gledališčnih predstav, je uprava Narodnega gledališča v Mariboru sklenila, da uvede serijo popoldanskih predstav. Predstave se bodo vršile ob nedeljah in praznikih, seveda le, kako se bo izkazalo, da bo potest zavodljiv.

Iz Zdravniški pregled šolskih otrok. Mestni fizikat bo letos uvedel reden zdravniški pregled šolskih otrok. Otroci I. in IV. razreda se bodo vedno temeljito pregledali, pri ostalih razredih pa se bo vršil le zvezerni pregled. Bolni otroci se bodo zaračuni na meste stroške.

Iz Občina in umetniške razstave. Nedavno smo zabeležili, da je občina zahtevala za kazinsko dvorano, v kateri bi se imela vršiti umetniška razstava, tako najemnino, kot bi šlo za kako plesno predstavo. Prizadeti umetniki so radi tega nameravali razstavo opustiti. Sedaj pa je intervencija pri županu zategla toliko, da bo občina najemnino znižala in morda celo opustila. In tako je prav! Saj je znano, da so umetniške razstave v Mariboru bile doseglo še vedno deficitne in torej ne spadajo med dobičkanosne prireditve.

Iz Zdravniški pregled šolskih otrok. Mestni fizikat bo letos uvedel reden zdravniški pregled šolskih otrok. Otroci I. in IV. razreda se bodo vedno temeljito pregledali, pri ostalih razredih pa se bo vršil le zvezerni pregled. Bolni otroci se bodo zaračuni na meste stroške.

Iz JAD »Triglav« priredi v soboto, 6. t. m. 1926 sveti brusovski večer v salognu g. Štrukla. — Odbor. 1006/n

Iz Podoficirske podporno društve ljubljanske garnizije priredi v soboto dne 6. t. m. ob 20 v hotelu »Lloyd«, zabavni večer s plesom in šaljivo pošto. Vstop prost. Za obilen obisk se priporoča odbor. 1003/n

Iz Z Viča nam poročajo: Vsakolete plesne vaje v sokolskem domu na Viču se prične v nedeljo 7. t. m. ob 14.

Elegantni črni kamgarji za črne obleke in smokinge ter frake nude ob plesni seziji gospodom najceneje tvrdka DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

Iz Celja

Iz Ljubljanske vseučilišča. Drugo predavanje na Ljubljanskem vseučilišču se vrši v nedeljo dne 7. novembra ob 11. uri dopoldne. Predaval bo urednik g. Golob iz Maribora »O Paneyropi«. Ker bo predavanje zelo zanimivo, je pričakovati obilne udeležbe.

Iz Napis na mestnem magistratu. Magistratno poslopje je sedaj, kakor smo že poročali, prenovljeno. Do prenovitve se je nahajala visoko gori pod magistratno uro malo desčica z označbo »mestni magistrat«. Tega napisa po renoviranju ni več in tudi ni želeli, da bi še prišel nazaj na staro mesto. Po našem mnenju naj bi dobil mestni magistrat doosteni napis, na katerega naj bi prišel zoper do veljave tudi mestni grb, tri zlate zvezde na modrem polju, pod tem grbom pa naj bi bil napis. Tudi naša mestna zastava rumeno-modra se je po prevratu opustila. Tudi ta naj bi se zopet ob svečanil: prilikah razobesila na magistratnem poslopiju. Stvari, ki so za mesto zgodovinskega pomena, ne kažejo kramatko iz bogoveklih vzrokov prepričljivo pozabljivosti.

Iz Protestno zborovanje. Pomocniški zbor gremijev trgovcev v Celju sklicuje za petek dne 5. t. m. ob 20 ur v salognu Narodnega doma protestno zborovanje proti nameravani ukinitvi trgovskega bolniškega

in podprtju vladnih zavzetij. — V sobotu 6. novembra ob 10. uri v salognu Narodnega doma protestno zborovanje proti nameravani ukinitvi trgovskega bolniškega

in podprtju vladnih zavzetij. — V sobotu 6. novembra ob 10. uri v salognu Narodnega doma protestno zborovanje proti nameravani ukinitvi trgovskega bolniškega

in podprtju vladnih zavzetij. — V sobotu 6. novembra ob 10. uri v salognu Narodnega doma protestno zborovanje proti nameravani ukinitvi trgovskega bolniškega

in podprtju vladnih zavzetij. — V sobotu 6. novembra ob 10. uri v salognu Narodnega doma protestno zborovanje proti nameravani ukinitvi trgovskega bolniškega

in podprtju vladnih zavzetij. — V sobotu 6. novembra ob 10. uri v salognu Narodnega doma protestno zborovanje proti nameravani ukinitvi trgovskega bolniškega

in podprtju vladnih zavzetij. — V sobotu 6. novembra ob 10. uri v salognu Narodnega doma protestno zborovanje proti nameravani ukinitvi trgovskega bolniškega

in podprtju vladnih zavzetij. — V sobotu 6. novembra ob 10. uri v salognu Narodnega doma protestno zborovanje proti nameravani ukinitvi trgovskega bolniškega

in podprtju vladnih zavzetij. — V sobotu 6. novembra ob 10. uri v salognu Narodnega doma protestno zborovanje proti nameravani ukinitvi trgovskega bolniškega

in podprtju vladnih zavzetij. — V sobotu 6. novembra ob 10. uri v salognu Narodnega doma protestno zborovanje proti nameravani ukinitvi trgovskega bolniškega

in podprtju vladnih zavzetij. — V sobotu 6. novembra ob 10. uri v salognu Narodnega doma protestno zborovanje proti nameravani ukinitvi trgovskega bolniškega

in podprtju vladnih zavzetij. — V sobotu 6. novembra ob 10. uri v salognu Narodnega doma protestno zborovanje proti nameravani ukinitvi trgov

Gospodarstvo

Sladkorni trg

Prvotna poročila o škodi, ki jo je povzročil orkan na Kubi, so bila močno prekritana. Ameriški konzul na Kubi je poslal svoji vlasti oficijelno poročilo, v katerem pravi, da je orkan uničil sladkorno pese samo v zapadnih pokrajinalah, osobito v Havani in Matanzas, torej v pokrajinalah, ki na celokupno sladkorno produkcijo do nekaj odločilno vplivati. Poleg tega pa sladkorna pesa, odnosno trstika ni bila uničena, marveč samo polomljena. Ker je divjal orkan v času, ko je bila sladkorna trstika masone že zrela, se bo dala tudi polomljena in polečana trstika uporabiti. Tudi poročila o razdejanjih tovarnah in uničenih zalogah sladkorja so bila pretirana. Velika nervoznost, ki je nastala po prvih vesteh, se je kmalu polegla in sladkorni trg se je razvijal zadnji teden oktobra pod vtim izjavljenev nad, ki so jih gojili veržiniki. Kljub vremenski katastrofi ni izključeno, da bo letosnja sladkorna letina na Kubi rekordna. Ako bo spomladis lepo vreme, se bo položaj sladkorne industrije na Kubi še zboljšal. Jasno je tudi, da Kubo ne misli več na omesitev sladkorne produkcije, ker bi s tem najbolj zadela vzhodne pokrajine, ki so odvisne od newyorških bank.

Cene sladkorja na newyorškem trgu so za 40 odstotkov višje kot najniže cene v lanskem letu. Zato Kubanci radi prodajajo. Na sladkorni trgu je vplivala tudi nejasna statistika o sladkorju v Zedinjenih državah. Konzum v Ameriki sicer napreduje, pa tudi zaloge so od dne do dne večje. Statistik Lamborni ceni letosnji konzum na 6,100.000 ton proti 5,846.000 ton lani. Zaloge v štirih atlantskih pristaniščih so znašale začetkom oktobra 287.483 ton proti 214.020 ton lani. Tudi dovoz v prvih osmih mesecih je bil letos manj kot lani. Letos je znašel 2 milijona 915.675 ton, lani pa 2.984.846 ton. Na Kubi so se zaloge do konca oktobra skrile do 447.000 ton, tako da ob začetku nove sladkorne kampanje Kuba najbrž ne bo več imela starih zalog. Kakšen vpliv so imeli vesti o vremenski katastrofi na Kubi je razvidno iz pregleda tečajev na newyorškem trgu. Kubansko prompt blago, ocarinjeno, je notiralo 19. oktobra 4.58, 23. oktobra 4.52 in 28. oktobra 4.52. Termisko za decembra 2.71, 2.81 in 2.70, za januar 2.73, 2.83 in 2.72, za april 2.69, 2.79 in 2.71, za maj 2.78, 2.86 in 2.79.

Evropska tržišča so bila pod vplivom ameriških borz načvrstjeja začetkom preteklega tedna. Na praskem trgu je notiral sladkor pro Usti v pondeljek 190 Kč, potem so pa cene padle za 50 Kč. Cene sladkorja iz izvoza se gibljejo okrog 225 Kč za met. stot loco tovarna.

Naše borze morajo kotirati novo belgijsko valuto. Guverner Narodne banke je bil brzjavno obveščen o uvedbi nove belgijske valute belge. Ker inozemske borze novo belgijsko valuto že kotirajo, je Narodna banka odredila, da jo morajo kotirati tudi naše borze.

Deficit v budžetem proračunu. Angleski državni proračun izkazuje za prvih 7 mesecev letosnjega leta 70.328.682 šterlingov deficit.

— Inves jabolk v inozemstvo. Mnogi izvozniki jabolk so naprošili prometno ministru, naj jim da na razpolago zadostno število vagonov in poskrbi, da se prevez sedja ne bo zadrževal, ker se dogaja, da dobre inozemske odjemalci pokvarjeno sadje.

— Promet Trsta. V prvih 9 mesecih letosnjega leta je znašel promet Trsta po telefonični 16.753.200 ton (lani 19.217.335 ton), po morju pa 18.546.726 ton (lani 21.702.440 ton). V primeri z lanskim letom se je promet Trsta zmanjšal za 18.8%.

— Produkcija soli v Jugoslaviji. V naši državi se porabi letno 120.000 ton soli, a produkcija znaša samo 70.000 takoj, da moramo okrog 50.000 ton soli vsako leto uvažati. Največ soli uvažamo iz Tunisa. Monopol soli nese državi letno 360 milijonov čistega dobitka. Ako bi država porabila neznaten

dele teh dohodkov za investicije solnega rudnika Simin Kan pri Tuzli in ako bi povečala nacionalizirane naprave na otoku Pagu, bi lahko krila potrebo iz lastne proizvodnje. Tako pa mečemo iz državne blagajne vsake leto težke milijone za inozemsko sol.

— Konferenca o železnicah. Prometni minister je sklical za 16. novembra veliko konferenco na kateri se bo razpravljalo o načrtih gradnje novih železnic. Teh načrtov ima ministerstvo 9. Na konferenco so povabiljeni vse gospodarske institucije.

— Obrtna banka. Osnovna glavnica Obrtnice banke znaša 75 milijonov Din in je razdeljena na 373.000 delnic po 200 Din. Država vplača 40%, obrtniki 51%, ostali pri vratniku pa 9% glavnica. Vpisovanje delnic se prične 1. decembra 1926 in bo končano 15. januarja 1927.

— Zakon o hipotečnih kreditih. V trivinskem ministrstvu je bila določena posebna komisija, ki bo izdelala zakon o hipotečnih kreditih. Po načrtu novega zakona bo dovoljen kot hipotečarni kredit v naši državi tudi inozemski kapital.

— Dohodki od trošarne in taks. V juliju 1926 so znašali dohodki od trošarne 68.568.832.90 Din, letos v juliju pa 69.865.939 Din. 91 p. take da znaša letosnji prebitek 6.300.107.10 Din. Takse so bile državi v juliju 97.000.000 Din, lani pa 103.682.910.25 Din. Letos so se torej dohodki pri takah zmanjšali za 6.682.910.25 Din.

— Gradba tekstilne tvornice v Mostaru. Pred kratkim so se začela v Mostaru teorenska dela na prostoru, kjer se bo gradila tekstilna tvornica Bratov Vitkovićev.

Kako si ohrani dama svojo mladostno svežost?

Želja vsake dame je ohraniti s svojo mladostno svežost do starosti. To dosega Američanka in Francozinja s kulturo telesa in s prikladnim oblačenjem, zlasti pa z obutvijo.

Ona je spoznala, da je dobro negovana noge temeljni pogoj za dobrobit. Na ulici — v zimi — usnjati čevlji, doma, v uradu ali pri delu čevlji iz blaga — to je njeno geslo.

Dame, nosite doma ali pri svojem poslu, čevlje iz žameta ali lastinga, čevelj iz tkanine zrači nogo, jo vzdržuje suho in toplo, je gibek in udoben, preprečuje utrujenost, olajšuje delo.

Priporočamo naš model:

1445 iz 1a žameta

Din 99—

4345 iz 1a lastinga

Din 99—

Naše poročila naš model:

Francoska linija, CIE. GLE. TRANSATLANTIQUE HAVRE - NEWYORK

samo 6 dni čez morje. Dobra hrana in pijača brezplačno.

Cie Chargeurs Réunis, SUD ATLANTIQUE,

Transport - Maritimes, za pomorske vožnje v Južno Ameriko, Avstralijo, Argentino in Kanado.

Tozadevna pojasnila in vozne listke daje zastopnik

IVAN KRAKER, Ljubljana

Kolodvorska ulica štev 35

Promog - drva

ILIRIJA, Kralja Petra trg 8. —

Tel: 220 R-53

.....

Sebaricu

mladi, vjetru poštena, do 20 godina star, vroča snažna čistu

neka govor slovenski nemški za malu obitelj, vroča dobra kuča.

— Ponude na Schwarz drug.

Zagreb. Preradovčeva ul. 1.

.....

Delavnica

jepta, velika, primerna tudi za sklad

šče se odda Ponudba na upi

Slov. Naroda pod „Delavnica/3073.

.....

Ivan Bricelj, Ljubljana

Najstarejša slovenska plesarska

in ličarska delavnica

Jugoslovenija cesta 10 v Ljubljani.

— Izvršitevarna Evrops

Se prizorišča. — Izvršitevarna točna,

cene zmerne 67

.....

Bukova drva

ponudite Družbi „Ilirija“.

Ljubljana, Kralja Petra

trg 8.

3150

.....

Vajenka

učenec ali učenka — se

tako sprejme v modni

trgovini Šrečko VRŠČIĆ.

Ljubljana. Šelenburgova

ulica 3.

3151

.....

Stare kovine

sebe vrst placa zaobljivo.

STRALKOVSKY Za

grob. Meduličeva ul. 20

.....

Auto-vožnja

Potrebujem za 4 ali 5

dni auto-vožnjo po vse

Sloveniji v trgovskih za-

devah. Prtljaga majhna.

Voz na bo lahkega tipa.

— Cenj ponudbe z ozna-

ko najnižje cene za km

se prosi poslati pod „Pot-

niki“ na Aloma Compa-

ny, Ljubljana

.....

Damske plašče

elegantno izdelane, v veliki izbirni od Din 350—780 kakor tudi naj-

tejneje modne velourje za plašče po Din 150—

nuji F. in I. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. 16-T

.....

Odvetnik in kazenski zagovornik

Dr. DINKO PUČ v Ljubljani

naznanja, da je svojo odvetniško pisarno preselil

na Aleksandrovo cesto št. 5

(doslej Zveza industrijev)

3136

Potrebeni so

Prvi Srbski tovarni trikotaže „MORAVA“ v Beogradu, Katačeva ulica 5, za takot:

2 delavca (pletilca) za pletilni stroj „Jaquard“

2 delavca (pletilca) za pletilni stroj „Leks“ in

5 delavk (delavcev) za pletilni stroj „Flach“

Služba je stalna. Plača dobra. Samo večji delavci in delavke pridejo v poštev in naj se ponudijo na zgoraj navedeni naslov.

3136

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOV

Zajamčeno čistovalnene moške

— — in damske blagove — —

— — zadnjih novosti — —

— — jesensko in zimske sezijo — —

razposilja najbolj venomirana

zaloge tvornice sukna

SIEGEL - IMHOFF, Brno

Palackého ul. 12

vajevčja izbira Najnižje tvorniške cene Najsolidnejša

<p